

پاسخنامه مدارس شهرستان

پایه :	۲	موضوع :	منطق ۳
تاریخ :	۹۱/۰۶/۱۱	ساعت :	۱۸

نام کتاب: منطق (صناعات فموس)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آفر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

سؤالات تستی:

۱. الحدسیات جاریة مجری المجربات فی ... ج ۲۵۷
- أ. تکرر المشاهدة لا مقارنة القياس الخفی
- ب. مقارنة القياس الخفی لا تکرر المشاهدة
- ج. تکرر المشاهدة و مقارنة القياس الخفی
- د. تعیین ماهیة السبب أنه أى شیء هو
۲. در صناعت خطابه به چه کسانی «مستمع» گویند؟ د ۳۳۵
- أ. مخاطب
- ب. حاکم و نظاره
- ج. مخاطب و نظاره
- د. مخاطب و حاکم و نظاره
۳. مراد از «ذاتی» در باب «برهان» ذاتی باب است.
- أ. کلیات خمس
- ب. حمل و عروض
- ج. حمل
- د. کلیات خمس و باب حمل و عروض
۴. إن الشعر قوامه ج ۳۵۶
- أ. بالمجاز
- ب. بالاستعارة
- ج. بالتخیيل
- د. بالتشبيه

سؤالات تشریحی:

۱. با توجه به اقسام مشهورات بحسب اختلاف اسباب شهرت نوع هر یک از قضایای زیر را مشخص کنید. ۲۶۳
- أ. تکرار الفعل الواحد مملّ **ج. استقرائیات**
- ب. یلزم احترام القادم بالقیام و الضیف بالضيافة **ج. عادیات**
- ج. تعذیب الحيوان لا لفائدة قبیح **ج. انفعالیات**
- د. الشجاعة و الکرّم حسن **ج. خلقیات**
۲. هر کدام از جملات زیر، تعریف کدام صناعت است؟ ۲۷۱
- أ. ما یفید تصدیقاً جازماً و قد اعتبر فيه أن يكون المطلوب حقاً و لکنه ليس بحق واقعاً **ج. مغالطه**
- ب. ما یفید تصدیقاً جازماً و كان المطلوب حقاً واقعاً **ج. برهان**
- ج. ما یفید تصدیقاً غیر جازم **ج. خطابه**
- د. ما یفید غیر التصدیق من التخیيل و التعجب و نحوهما **ج. شعر**
۳. اجزای «خطابه» را نام برده، هر یک را توضیح دهید. ۳۲۸
- عمود و اعوان. عمود: قضایایی که در خطابه به عنوان مقدمه به کار می‌رود و موجب نتیجه‌ای اقناعی می‌شود. (أو هو کل قول منتج لذاته للمطلوب انتاجاً اقناعياً)
- اعوان: مقصود از اعوان خطابه، اقوال و افعال و هیأت‌های بیرون از عمود است که برای اقناع و آماده ساختن شنوندگان جهت قبول مطالب مؤثر است.

۱. مقدمات برهان باید یقینی و مطابق با واقع باشند اما مقدمات جدل باید مسلم و مقبول طرفین باشند و مطابقت با واقع در آنها شرط نیست
۲. جدل همواره به دو شخص متخصص قائم است ولی اقامه برهان گاه برای خود شخص صورت می‌گیرد ۳. برهان تنها به صورت قیاسی تألیف می‌شود بر خلاف جدل که به شکل استقراء و تمثیل نیز می‌آید ۴. برهان در هر مسأله‌ای واحد است و هر دو طرف نمی‌توانند آن را اقامه کنند بر خلاف جدل.

۵. پنج مورد از اموری را بنویسید که مراعات آنها برای خطیب در رابطه با «حال الفاظ» سزاوار است. ۳۴۸

۱. قواعد و آداب زبان را به درستی بداند ۲. الفاظ از جهت معانی صحیح و صادق باشد ۳. روش بیان الفاظ رکیک نباشد ۴. الفاظ وافی به معانیشان باشد بدون زیادی و کمی ۵. الفاظ در ایجاز و اطناب معتدل و متناسب باشند ۶. در الفاظ از ابهام و ابهام و احتمال بیشتر از یک معنی اجتناب شود ۷. الفاظ مشتمل بر محسنات بدیع و استعارات و مجازات و تشبیهات باشد ۸. الفاظ از الفاظ غریب و وحشی و غیر رایج خالی باشند ۹. جمله، موزون و مزدوج باشند ۱۰. الفاظی خالی از حشو باشد.

۶. دو مورد از اغراض صحیح مغالطه را نام برده بیان کنید هر موردی اصطلاحاً چه نامیده می‌شود؟ ۳۶۷

۱. آزمایش معرفت غیر که «امتحان» نامیده می‌شود. ۲. راندن و عاجز کردن کسی که بر باطل بوده و بر باطل بودنش مصرّ باشد که «عناده» نامیده می‌شود.

۷. «علل اربعه» را نام ببرید و با مثال تعریف کنید. ۲۸۳

۱. علت فاعلی: علتی که منشأ پیدایش معلول باشد، مثل: بنا برای ساختن ساختمان ۲. علت مادی یا عنصری: علتی که زمینه پیدایش معلول است و در ضمن آن باقی می‌ماند، مثل: مصالح ساختمان ۳. علت صوری: صورت و فعلیتی که در ماده پدید می‌آید و منشأ آثار جدیدی در آن می‌گردد، مثل نقشه ساختمان ۴. علت غائی: هدف و انگیزه‌ای که فاعل را به انجام دادن کار وادار می‌کند، مثل: سکونت برای ساختمان.

* ثم لا يخفى أنه ليس كل ما يسمّى مشهوراً هو من مبادئ الجدل ... و تنقسم المشهورات الى ثلاثة أقسام: المشهورات الحقيقية، المشهورات الظاهرية، الشبيهة بالمشهورات. ۳۰۱

۸. هر کدام از اقسام «مشهورات» را تعریف کنید. و بنویسید جمله «انصر اخاك ظالماً أو مظلوماً» از کدام قسم است؟

- مشهورات حقیقی: مشهوراتی که شهرت آنها بعد از تعقیب و تأمل زائل نمی‌شود. مشهورات ظاهری: مشهوراتی که شهرت آنها بعد از تعقیب و تأمل زائل می‌شود. شبیه به مشهورات: مشهوراتی که شهرت آنها به سبب یک امر عارضی غیر لازم حاصل می‌شود و با از بین رفتن سبب، شهرت آنها نیز زائل می‌شود. جمله فوق از مشهورات ظاهری است.

۹. «تبکیت» را تعریف کرده و اقسام آن را نام ببرید. ۳۶۵

- تبکیت به قیاسی گفته می‌شود که نتیجه آن نقض رأیی از آراء می‌باشد. اقسام: ۱. برهانی ۲. جدلی ۳. مغالطی که یا سفسطه است یا مشاغبه.